

**NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE**

..... sz. napirendi pont

11-131/2010. ikt. sz.

Az előterjesztés törvényes:

dr. Barta László

JAVASLAT

**Nógrád Megye Önkormányzatának
2011. évi költségvetési koncepciójára**

Készült: A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2010. december 16-ai ülésére
Előkészítette: Bácskai Katalin, Telek Nándorné

Tisztelt Közgyűlés!

Az Országgyűlés elé beterjesztésre került a Magyar Köztársaság 2011. évet érintő költségvetési törvény tervezete, melyről a végszavazás várhatóan december 23-án történik. Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 70. §-a szerint a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót – a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében – december 15-ig kell a közgyűlésnek benyújtani. Ennek a kötelezettségemnek teszek eleget jelen előterjesztéssel.

Az államháztartás működési rendjét meghatározó 292/2009. (XII. 19.) Kormányrendelet 35. §-a értelmében a költségvetési koncepció elkészítése során figyelembe vettük a központi költségvetésről rendelkezésre álló információkat; az intézményeknél képződő, valamint a sajátos önkormányzati bevételeket; az ismert kötelezettségeket; és a következő évre tervezett feladatokat.

A 2011. évi költségvetési koncepciót alapvetően a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló törvénytervezet, és az azt megalapozó egyes jogszabályi változásokról szóló tervezetek határolják be. Összeállításánál a megyei önkormányzat 2010. I-III. negyedéves költségvetésének helyzetét és az évvégéig várható pénzügyi-gazdasági folyamatot is számba vettük.

A költségvetési koncepcióról véleményt alkotnak a közgyűlés bizottságai, valamint a területi kisebbségi önkormányzatok.

I.

A 2011. évi költségvetést megalapozó makrogazdasági környezetről, a tervezett központi intézkedésekről

A 2011. évi költségvetési törvényjavaslat október utolsó napján az Országgyűlés elé benyújtásra került. A tervezet általános indoklása tartalmazza, hogy a magyar gazdaságot jellemző folyamatokat egyrészt a globális világgazdasági válság negatív hatásainak kifutása, másrészt a kormányzat új, növekedésorientált gazdaságpolitikájának alkalmazása révén várható mind a külső, mind a belső feltételek oldaláról a megelőző időszaknál kedvezőbb tendenciák alakítják majd. Ennek középpontjában a gazdaság növekedésének beindítása, a foglalkoztatás növelése áll, a költségvetési stabilitás megtartása mellett. A kedvezőbbé váló külső, belső feltételek hatásaként a GDP növekedés elérheti a 3 %-ot. A háztartások fogyasztásában 2,6 %-os növekedés várható. E mögött a kedvező adórendszerbeli változás, a versenyszférában a foglalkoztatottak növekvő száma áll. Az egykulcsos személyi jövedelemadó, a családi adókedvezmény rendszere csökkenti a lakosság adóterhét. Várható a banki hitelaktivitás újbóli élénkülése is, ami a beruházások növekedését eredményezheti. Az infláció mértéke 2011. évben 3,5 % körüli értékben prognosztizált, amihez hozzájárulhat a hatósági árak alakítása is.

Az államháztartás céljai közt szerepel a kormányzati szektor méretének és hiányának egyidejű és folyamatos csökkentése, a piacok és a nemzetközi szervezetek bizalmának visszaszerzése. A középtávú költségvetés-politika törekvése a közpénzek minél hatékonyabb és a magánérdekkel szemben a közérdeket szolgáló felhasználása. A törvénytervezet indokolása rögzíti, hogy az állami bürokrácia csökkentése érdekében a kiadásokat 5 %-kal kell vissza-

szorítani. Az ésszerű takarékosági követelmények érvényesítése céljából felül kell vizsgálni az egyes kiadások alakulását, rangsorolni kell a feladatokat abból a szempontból, hogy a megtervezett előirányzatok a megfelelő helyekre koncentrálódjanak.

A helyi önkormányzatok forrásszabályozása

A helyi önkormányzatok tervezett központi költségvetési támogatása – a normatív támogatás és az átengedett személyi jövedelemadó (továbbiakban: Szja) – a 2010. évi korrigált előirányzat 104,5 %-a, melyhez a bázis előirányzat módosításra került a 2010. évi keretkiegészítéssel, a közcélú munka helyébe lépő, az állam által biztosított közfoglalkoztatás megteremtésének pénzügyi hatásaival.

A törvénytervezet általános indoklása szerint a központi költségvetés kompenzálja az önkormányzatok számára az egyenes ági öröklés és ajándékozás illetékmentessé tétele, illetve a vállalkozások kommunális adójának eltörlése kapcsán kieső önkormányzati bevételeket.

A támogatási rendszer egyszerűsítése és áttekinthetőbbé tétele érdekében több területen csökken a normatív hozzájárulások száma: a szociális alapszolgáltatások jogcímrendszere egyszerűsödik, a közoktatás területén az alapfokú művészetoktatáshoz, a kollégiumok működtetéséhez kapcsolódó összes hozzájárulás az alapnormatívában jelenik meg. A korábban pályázati típusú igénylés helyett a jövőben normatív módon jutnak el egyes – elsősorban kiegészítő jellegű – források az önkormányzatokhoz, pl. az informatikai támogatás, az érettségi és szakvizsgák lebonyolításának támogatása, az óvodáztatási támogatás.

A települési önkormányzatoknál a jövedelemkülönbség mérséklésének számítása egyszerűsödik, alapja a két évvel előbbi adóerő-képesség.

A költségvetési tervezetben javaslatként szerepel helyi önkormányzati fejezeti tartalék létrehozása. A célja, hogy az Országgyűlés által a helyi önkormányzatok számára jóváhagyott támogatások az önkormányzati alrendszeren belül kerüljenek felhasználásra. Ezért ezt a keretet növeli az önkormányzatok évközi állami támogatásai lemondásának, pótigényének, valamint az év végi elszámolásának az egyenlege.

Új elem, hogy az önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok támogatásának kerete összevonásra kerül az egyéb, un. működésképtelen önkormányzatok támogatási előirányzatával. Az évek óta egyre szigorúbbá és bonyolultabbá váló ÖNHIKI feltételrendszere a döntés előkészítésnél szem előtt tévesztette az önkormányzatok valós pénzügyi helyzetét. Így ebből a támogatásból egyre kevesebb, míg a kiegészítő keretből egyre több önkormányzat részesült pótlólagos forrásban. A támogatási szükséglet megítélésékor a hangsúly várhatóan áttevődhet az önkormányzatok konkrét pénzügyi helyzetének értékelésére. Jelenleg azonban még nem ismert az igénylés feltételrendszere.

A központi normatív támogatásokat és átengedett Szja bevételeket figyelembe véve arányában alig történik változás, így a megyei önkormányzatokat 2010-ben sújtó intézkedések – azon belül is a fix összegű Szja támogatás – továbbra is nehéz helyzetben hagyják a kis lélekszámú megyéket, közte önkormányzatunkat is.

II.

Az önkormányzat várható bevételei

A törvény-tervezet alapján az már most látszik, hogy a megyei önkormányzat forrás-szabályozásának szerkezete nem változik. A központilag képződő forrásokból a normatív állami, és Szja támogatáson túl az illetékbevételekből részesedünk. Ezek a bevételek meghatározzák lehetőségeinket. Az elmúlt két év alatt bekövetkezett forrás csökkenéseket – amelyek meghaladták az 1,5 milliárd Ft-ot – önkormányzatunk tudatos költséggazdálkodással sem tudta kezelni.

A költségvetésünk mozgásterét alapvetően meghatározó **működési célú állami támogatásnál és az átengedett Szja bevételnél** a törvényjavaslatban szereplő mértékkel kalkulálunk, ami a jogszabály elfogadásáig még módosulhat. Ennek hatásaként a most beterjesztett adatok még számos bizonytalansági tényezőt tartalmaznak.

2010-ben a megyei önkormányzatokat, így önkormányzatunkat is érintő **normatív típusú** változás volt, hogy az igazgatási, honvédelmi és sport feladatok normatívája összevonásra került a közművelődési és közgyűjteményi feladatokhoz kapott támogatással. Az **igazgatási** 150 Ft/lakos/év, valamint a közművelődési és a közgyűjteményi feladatokhoz kapott 350 Ft/lakos/év **támogatás** együttes 500 Ft/lakos/fő összege akkor 392 Ft/lakos/év összegre csökkent, ami jelentős forráskiesést jelentett. Ehhez képest a 2011. évi költségvetési tervezetben ezen a jogcímen várhatóan **510 Ft /lakos/év** összeg várható, amiből 25 millió Ft többletbevétel keletkezhet. A megyei önkormányzatokat megillető, igazgatási, sport és kulturális feladatokhoz biztosított egységes normatíva 70 millió Ft-ról 91 millió Ft-ot meghaladó összegre nő. A két jogcím növekményének döntő indoka az illetékbevételnél érzékelhető kiesés kompenzációja. Sajnálatos azonban, hogy az így jelentkező 46 millió Ft többlet csak töredék része a több százmillió Ft-os illetékbevétel kiesésnek.

Az **ellátotti létszámhoz kapcsolódó fajlagos normatív hozzájárulásoknál** szinte minden területen a 2010. évi, vagy ahhoz közeli összeggel lehet csak számolni.

A **gyermekvédelmi szakellátások** körében a normatíva rendszere továbbra is az ellátotti szükséglet szerint alakul. Az egyes típusú ellátásokhoz kapcsolódó normatívák a 2010. évihez viszonyítva nem változnak a törvényjavaslat szerint:

adatok: Ft/fő/év

Ellátási forma	2010.év	2011. évi tv.jav.	%
Otthont nyújtó ellátás	739 000	739 000	100,0
Különleges ellátás	842 750	842 750	100,0
Speciális ellátás	842 750	842 750	100,0
Utógondozói ellátás	667 450	667 450	100,0
Gyermekvédelmi szakszolg.	650	650	100,0

Az ellátottak létszámában az évek óta jellemző folyamatos csökkenő tendencia – az utógondozói ellátást kivéve – most megállni látszik, sőt a gyermekvédelmi különleges

és speciális ellátásnál minimális növekedés tapasztalható. A **támogatás összege a törvényjavaslatot, valamint az ellátotti létszámot is figyelembe véve 6 millió Ft körüli növekedést mutat.**

Intézményeinkben a **szociális szakellátások** körének belső összetétele a 2010. évihez viszonyítva jelentősen változott. Az időskorúak ellátásánál az egyre szigorúbb megállapítási feltételrendszer miatt csökken a demens betegek, egyidejűleg nő az általános szintű ellátásban részesülők száma. A két ellátás közötti normatíva eltérés azonban jelentős. A támogatások fajlagos összege a törvénytervezet szerint nem változik:

Ellátási forma	adatok: Ft/fő/év		
	2010.év	2011. évi tv.jav.	%
Időskorúak ellátása	635 650	635 650	100,0
Időskorúak nappali ellátása	88 580	88 580	100,0
Demens ellátottak	710 650	710 650	100,0
Átmeneti elhelyezés	635 650	635 650	100,0
Fogyatékosok ellátása	710 650	710 650	100,0
Pszichiátriai, szenvedély betegek	710 650	710 650	100,0

Az ellátotti létszám csökkenése már ebben az ágazatban is jelentkezik, a férőhelyek kihasználtsága 95 % körüli. **A támogatás összegében a törvényjavaslat szerint, a belső átrendeződés miatt csökkenéssel számolunk.**

A **közoktatási feladatok** központi költségvetési finanszírozása jellemzően a tanévváltáshoz igazodik. Ennek megfelelően 2011. augusztusig a 2010. évi költségvetési törvény, 2011. szeptembertől 2012. augusztusig a 2011. évi költségvetési törvény szabályozza a normatív hozzájárulásokat.

Az **alap-hozzájárulás** (2.350.000 Ft/teljesítmény-mutató/év) fajlagos összege változatlan marad az igényjogosultsági feltételek változásai mellett, melyből két olyan témát emelek ki, ami önkormányzatunkat érinti:

- az alapfokú művészetoktatáshoz kapcsolódó kiegészítő hozzájárulás, valamint központosított előirányzat beolvad a teljesítmény-mutatóba. Ezzel egyidejűleg az igényjogosultság feltétele szigorodik: a 2011/2012. tanévtől csak a minősített intézmények tanulói után igényelhető alap-hozzájárulás;
- a diákkotthoni, kollégiumi lakhatási normatíva szintén beolvad a teljesítmény-mutatóba.

A **szakmai gyakorlati képzésben** sem a normatívák struktúrája, sem a normatívák mértéke nem változik, ugyanakkor továbbra is a szakképzés évfolyam rendszerétől függ az összegek differenciálása:

- a 35.000 Ft/fő/év összeg a 2010. évi szinten marad a szakiskola és a szakközépiskola 9-10. évfolyamán, viszont az igénybevétel feltételrendszere szigorúbbá válik a csoportlétszám-korlát miatt;
- a szakképzési évfolyamokon 98.000 Ft/fő/év összeg marad, amely a képzési évfolyamok számától függően továbbra is 100 %, 140 %, illetve 60 %-os mértékű;
- tanulószereződés esetén a hozzájárulás 20 %-a vehető igénybe;
- már a normatíva igénylés szintjén számolunk az előrehozott szakképzési évfolyamokon tanulók számának emelkedésével.

A **sajátos nevelési igényű (SNI)** gyermekek oktatásához és neveléséhez kiegészítő támogatás vehető igénybe, amelynek alapösszege 224.000 Ft/fő/év összeg lesz várhatóan 2011. évben is. A támogatás mértéke differenciálódik a különböző fogyatékosági mértéktől függően:

- 160 % a testi, érzékszervi, súlyos, közép súlyos, értelmi fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos gyermekek után;
- 80 % a beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos valamint a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető tartós és súlyos rendellenesség esetén, ez utóbbi jogcímen azonban 2011. év 4 hónapjára már nem jár támogatás;
- 70 % a megismerő funkció, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra is visszavezethető tartós és súlyos rendellenesség esetén.

A **korai fejlesztés, gondozás és a fejlesztő felkészítés** normatív támogatásának fajlagos összege is változatlan az előző évihez képest: korai fejlesztés, gondozás 240.000 Ft, a fejlesztő felkészítés alapszámítottja 305.000 Ft, ezen túl lehetőség nyílt az egyéni foglalkozások elismerésére is 427.000 Ft-os normatívával.

Ahogy előzetesen már jeleztem a **kollégiumi nevelés és oktatás** támogatási rendszere ismét jelentősen átalakul, mivel a 2011/2012. tanévtől megszűnik a lakhatási feltételek megteremtéséhez eddig biztosított 165.000 Ft/fő/év támogatás és a módosított együttható alapján beépül az alapszámítottába. Segítség és kitörési pont évek óta úgy az érintett gyermekeket érintően, mint a feladat ellátására kötelezett fenntartó szempontjából is az Arany János Kollégiumi Programhoz kapcsolódó Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi és Szakiskolai Programjával összefüggő támogatás „lehívása”.

Ugyanakkor 2010-hez képest változás, hogy az Arany János programokhoz igényelhető differenciált kiegészítő normatívák 2011. szeptembertől számítható összege, valamint a korábban e célra fordított éves központosított előirányzat összevontan a központosított előirányzatok között kap helyet, ami a tervezésnél jelentős bizonytalansági tényező.

Kiegészítő közoktatási hozzájárulások:

- a bejáró tanulók után 15.300 Ft/fő/év a támogatás mértéke;
- a kedvezményes étkeztetés támogatásának alapösszege 68.000 Ft-ra emelkedik;
- a teljes tanulói kör utáni tankönyvellátás normatívája megszűnik, előirányzata beépül az ingyenes tankönyvellátási normatívába, így a fajlagos összege 10.000 Ft/fő/évről 12.000 Ft/fő/év-re nő;
- új normatíva jogcímként jelenik meg az eddig központosított előirányzatként igényelhető középszintű érettségi és szakmai vizsga támogatás (6.000 Ft/év/vizsgázó) és a szakmai informatikai fejlesztési feladatok támogatása (1750 Ft/év/tanuló)

A **kötött normatív támogatások** szerkezete is jelentősen változik:

- pedagógus szakvizsga, továbbképzés támogatása ebben az évben ismét támogatott lesz 10.500 Ft/fő/év;
- szociális továbbképzés és szakvizsga továbbra is 9.400 Ft/fő/év;
- pedagógiai szakszolgálat pedagógus és a szakmai munkát segítő létszáma alapján kapott támogatás a 2010. évi 900.000 Ft/fő/év összegről 1.200.000 Ft/fő/év-re nő;
- új jogcím az osztályfőnöki (26.000 Ft/fő/év) és gyógypedagógiai pótlék kiegészítésére (65.000 Ft/fő/év) biztosított támogatás, amelyekre 2010-ben központosított előirányzathoz igényelhetünk támogatást;

- a megyei közoktatási közalapítványokra, illetve a diáksport támogatására továbbra sem tartalmaz javaslatot a törvénytervezet.

Összességében a **közoktatási feladatokhoz** kapott támogatás 2010. évben 1.052 millió Ft volt, a törvényjavaslat alapján a 2011. évi várható támogatás csak 991 millió Ft, **a csökkenés 61 millió Ft-ot meghaladó összegű** is lehet, amely döntő részben az ellátotti létszám csökkenéséből, illetve az Arany János Program normatív alapon történő támogatásának megszűnéséből, és a szigorúbbá vált feltételrendszerből ered.

A központosított előirányzatok évközben – külön jogszabályok alapján – céljellegű feladatokra igényelhetők, amelyből a megyei önkormányzat esetén több jogcímen is várható bevétel, mint pl.:

- könyvtári és közművelődési érdekeltségnövelő támogatás, múzeumok szakmai támogatása;
- esélyegyenlőséget, felzárkóztatást segítő támogatások;
- az Arany János Programok támogatása;
- a helyi szervezési intézkedésekhez kapcsolódó áthúzódó többletkiadások támogatása.

A központosított előirányzatok pályázati, folyósítási és elszámolási rendjére külön jogszabályok lesznek majd az irányadók.

A megyei önkormányzatok **személyi jövedelemadó részesedése** a törvénytervezet szerint továbbra is csak két jogcímen várható:

- a lakosságszám alapján számított támogatás normatívája 120 Ft/főről 140 Ft/fő-re változik, ami önkormányzatunknál a csökkenő lakosságszám miatt mindössze 4 millió Ft többletet jelenthet,
- a megyei fenntartású intézményekben ellátottak után 20.755 Ft/főről várhatóan 23.800 Ft/főre emelkedik a fajlagos normatíva, amely a figyelembe vehető és egyre csökkenő ellátotti létszámmal kalkulálva alig 3 millió Ft körüli növekedést mutat.

Az átengedett Szja összegének csupán 7 millió Ft-tal történő pozitív változásával szemben figyelembe kell venni azt a tényt, hogy az előző évben már eleve 410 millió Ft volt ezen a területen a támogatásszűkítés.

Összességében a központi támogatásoknál és átengedett forrásoknál a rendelkezésünkre álló adatok és a törvényjavaslat szerint csupán **10 millió Ft körüli növekedéssel** számolhatunk a 2010. évi előirányzathoz viszonyítva (ez az összeg az eddigi ismeretek szerint a költségvetés végszavazásáig még módosulhat).

A számszerűsíthető forráshiányos helyzetet talán enyhítheti, hogy a költségvetési tervezetben az önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok részére elkülönített kiegészítő támogatási forrás összevonásra kerül a működési problémák enyhítése érdekében elkülönített eddigi kiegészítő támogatási kerettel. A feltételrendszerben a megyei önkormányzatok a jelenlegi olvasat szerint nem kerülnek kizárásra. A pályázati kiírás várhatóan egyszerűsödik, döntő részben a Magyar Államkincstárnál meglévő adatokra épül és megszűnik a pályázat benyújtásához szükséges, bonyolult algoritmus rendszer szerinti igénylés. Az elmúlt évek tapasztalati adatai alapján azonban úgy ítéltethető meg, hogy ez a forráslehetőség már nem nyújthat megoldást a már meglévő és egyre növekvő, jelentős nagyságrendű bevétel kiesés kezelésére.

Az **illetékbevételek** beszédésének és megosztásának rendszere 2007. év elejétől jelentős szervezeti és szerkezeti változáson ment keresztül. Az illeték törvény módosításából eredően egyértelműen az érzékelhető, hogy ebből a forrásból folyamatosan csökkenő mértékű az önkormányzatok – így a mi önkormányzatunk – részesedése. A forrás 2011. évi elosztási-szabályozása megegyezik az előző évekével:

- a beszédett illetékbevételek 50%-a a központi költségvetést, 50 %-a – csökkentve a működésre visszatartott résszel – a fővárosi, a megyei és a megyei jogú városi önkormányzatokat illeti meg;
- a megosztott 50 %-ból 35 % közvetlenül illeti meg a területileg illetékes megyei, illetve fővárosi önkormányzatot, a 65 % 2/3-a egyenlő összegben, az 1/3-a lakosságszám arányosan kerül elosztásra;
- a kiadásokkal kapcsolatosan 8,5 % kerül visszatartásra;
- az utalás minden hónapban 20-áig történik meg.

Az illetékekből származó bevételeknél a központi költségvetés is számottevő csökkenéssel kalkulál. Nagyságrendje miatt jelentőséggel bír, mivel meghatározó összegű a mindennapi likviditás biztosításában, a hitelképesség megállapításában. Önkormányzatunknak e forrásból míg 2008-ban közel 1,7 milliárd Ft bevétele keletkezett, a 2010. évi várható adatok már ettől mintegy 600 millió Ft-tal kisebb bevételt irányoznak elő. A 2010. évi tendenciák és az illeték törvény módosítása következtében – figyelemmel a központi tervezés irányszámaira is – legfeljebb 940 millió Ft **illetékbevétellel** célszerű biztonsággal számolni, ami **további 260 millió Ft forrásszűkülést** jelenthet a 2010. évre eredetileg tervezetthez képest.

A fix összegű átengedett Szja bevétel kiesésén kívül még ez az a sajátos önkormányzati bevétel, ami a normatív támogatáson túl forrást jelenthet a kötelező és önként vállalt feladatok megvalósulásához. Már 2010-ben is érzékelhető volt, illetve várhatóan a 2011. évi gazdálkodásra is jellemző lesz, hogy változatlan szintű feladatellátáshoz, a vállalt kötelezettségek teljesítéséhez **a több százmillió Ft-tal csökkenő források növekvő adósságállományt keletkeztetnek**, illetve nagyon visszafogott pénzügyi, gazdálkodási pozíciót teremtenek. Mindez a feladatellátás színvonalában történő további visszalépést prognosztizál.

Az **intézményi működési bevételeknél** intézménycsoportonként differenciált mértékű és jogcímű bevételek realizálhatók.

A szociális ágazatban a térítési díjaknál jelentősebb növekménnyel nem lehet és nem is célszerű kalkulálni. Az érzékelhető, hogy az ellátottak, gondozottak jelentős része a jövedelméből az ún. piaci térítési díj megfizetésére nem képes.

A többi ágazatban a prognosztizált inflációtól mérsékeltebb növekedési ütemmel kalkulálhatunk, néhány esetben korrigálva azt az adott intézmény bevételt szerző tevékenységének eltérő lehetőségével, ami sajnálatosan a tényadatok ismeretében több területen is visszaesést mutat.

Jelentősebb bevétel növekedés – az élelmezési tevékenység évközi átszervezéséből – adódik most is az Ellátó Szervezet költségvetésében.

Az évközben várható, céljellegű bevételek kisebb mértékben, de javíthatnak az érintett intézmények ellátási színvonalán.

Jelentős nagyságrendet képvisel az önkormányzat bevételi sorai között az egészségügyi feladatellátáshoz kapcsolódó **Társadalombiztosítási Alaptól átvett pénzösszeg**. Mértéké-

nek meghatározása a Szent Lázár Megyei Kórház által közölt információkon alapul. E területen is sok még a bizonytalansági tényező. Az intézmény a 2010. évi tervezett és várható teljesülési adataihoz képest alig számol változással.

Az intézményeink működtetéséhez **más önkormányzatoktól**, egyéb szervektől **átvett pénzeszközök** döntően az előző évi szinten lettek figyelembe véve. A Balassi Bálint Megyei Könyvtár közös működtetésére kötött Együttműködési megállapodás 2015. év végéig határozza meg a kereteket.

Hasonlóan rögzített az idők otthonát érintően a városi feladatok ellátásával kapcsolatos szolgáltatások finanszírozásának kérdése is. A tapasztalatokról, a kiadások alakulásáról a közelmúltban kapott tájékoztatást a városi önkormányzat közgyűlése. Ez idáig az együttműködés zavartalan, a pénzügyi teljesítés folyamatos.

Sajnálatosan azonban a megyei jogú város feladatkörébe tartozó, egyes gyermekvédelmi feladatokkal kapcsolatosan továbbra sincs egyezség, így folyamatban van az intézményeink keretében ellátottak utáni többletkiadások megtérülése érdekében a bírósági eljárás. Nógrád Megye Önkormányzata követelésének jogalapját az eljáró bíróságok megállapították. Jelenleg a fizetendő összeg mértékére várjuk a bíróság elsőfokú döntését, amelyhez már szakértő bevonására is sor került.

Az alapfokú művészeti oktatáshoz az érintett települések hozzájárulását az ellátottak arányában tervezzük 2011-ben is.

Az önkormányzat költségvetése jelenleg kettőséget mutat. Működési célú pénzmaradvány – a 2010. december 31-i folyószámlahitel állomány miatt – várhatóan 1,1 milliárd Ft körüli negatív egyenleggel kalkulálható, ugyanakkor hasonló nagyságrendű fejlesztési célú pénzkészlettel számolhatunk a kötvényből még rendelkezésre álló összegből.

A **fejlesztési célú bevételeknél** az ivóvíz távvezeték rendszerek bérbeadásából származó díjbevételekből képződő források, illetve előzetes pályázati döntésekből várható összegek a jelentősebb nagyságrendű tételek.

Jogszábeli változásokból eredően az oktatási intézmények szakképzési célú átvett pénzeszközeivel sajnálatosan közvetlenül már nem számolhatunk, ezekhez a TISZK-ken keresztül jutnak hozzá az érintett intézmények.

Jelentősebb mértékű vagyonhasznosításból származó bevétellel koncepció szintjén most nem számolunk, mivel a térségünkre jellemző, beszűkült ingatlan piaci igények miatt az elidegenítésekből befolyó bevételeket csak nagy bizonytalansággal lehetne kalkulálni. Ugyanakkor ismert, hogy az önkormányzati feladatok ellátását szolgáló ingatlanok egy része – részben a feladatellátás átszervezése, részben egyes ágazatokban az ellátottak számának csökkenése miatt – hosszabb idő óta kihasználatlanul, vagy üresen áll. Az ingatlanok eladására a felsőpetényi Almássy kastély, illetve a salgótarjáni volt tüdőgondozó épületének vonatkozásában már történtek erőfeszítések, melyek azonban eddig nem jártak eredménnyel. Az értékesítéssel kapcsolatos kedvezőtlen tapasztalatok következtében megfontolandó kísérletet tenni az épületek egy részének más módon történő hasznosítására, amely adott esetben a vételhez képest kisebb összegű kezdő ráfordítással megvalósítható, így a befektetők részére vonzóbb lehet. Annak érdekében, hogy a hasznosítással kapcsolatos lehetőségek felmérése megtörténjen, célravezetőnek mutatkozik hasznosítási ötletpályázat kiírása az alábbi érintett ingatlanok vonatkozásában:

- Salgótarján, Móricz Zsigmond utca 2. sz. alatti gyermekotthon funkciójú épület,
- Salgótarján, Május 1. út 56. sz. alatt található volt tüdőgondozó épülete,
- Salgótarján, Kissomlyó út 2. sz. alatti Lorántffy Zsuzsanna Kollégium üresen álló épületszárnya,
- Felsőpetény, Petőfi utca 37. sz. alatti Almássy kastély épülete.

A pályázattal kapcsolatos intézkedések megtételére, így a kiírás elfogadására, az esetleges közbenső, valamint a beérkező pályázatok elbírálásával és honorálásával kapcsolatos döntések meghozatalára a közgyűlés Gazdasági Bizottságát indítványozom felhatalmazni a határozati javaslatban foglaltak szerint.

Ahogy azt a működési célú pénzmaradvány elemzésénél már jeleztem, nagyságrendileg még meghatározó összegű **fejlesztési célú pénzmaradvánnyal** számolhatunk a 2008. februárjában kibocsátott 1,5 milliárd Ft-os kötvényből, melyből már jelentős kötelezettségvállalásról döntött a testület, de eddig ténylegesen még csak töredék része került felhasználásra. A valóságos kötelezettségvállalás pontos összege azonban csak az érintett pályázatok elbírálását követően válik ismertté. Továbbra is célunk, hogy a kötvény elsősorban fejlesztések megvalósulását szolgálja.

A kötvényből képződő kamatbevétel várható összege az előző évinél kisebb mértékű egyrészt a kamatláb mérséklődése, másrészt az elkülöníthető összeg csökkenése miatt.

A jelenleg számításba vehető forráslehetőségek olyan jelentős mértékben leszűkültek, amely alapján úgy ítéltető meg, hogy az veszélyezteti a folyamatos működés, a kötelező feladatellátás biztosítását. Az önkormányzat fizetőképességének megtartása érdekében mielőbb tárgyalásokat szükséges folytatni úgy a számlavezető, mint a kötvényt kezelő pénztintézzel. A működési jellegű feladatok finanszírozhatósága érdekében várhatóan szükséges lesz a jelenlegi 1.500 millió Ft-os folyószámla hitelkeretnek a számlavezető pénztintézzel kötött alapszerződésben rögzített 2.000 millió Ft-ra történő megemelésére.

III.

Az önkormányzat várható kiadásai

A megyei önkormányzat alapvető feladatait az önkormányzati törvényben megfogalmazott, kötelezően ellátandó feladatok köre határozza meg. Tekintettel azonban az önkormányzat jelentős nagyságrendű folyószámla-hitelállományára, a várható központi források döntő részének változatlanlanságára, az már most érzékelhető, hogy egyes területeken – elsődlegesen figyelemmel az adósságállomány növekedésének lehetőség szerinti megállítására, a fizetőképesség megtartására – a működési kört érintően jelentős kiadáscsökkenést eredményező intézkedések megtételére is szükség lesz.

Figyelembe véve önkormányzatunk 2011. évre várható pénzügyi kondícióját, már koncepció szintjén is – a lehetőségek szerinti – a fizetőképesség megtartására való törekvésre, ezáltal a kiadások még fokozottabb visszaszorítására, és csak a jelentősebb pályázati forrásokból megvalósítható fejlesztések előkészítésére lehet a hangsúlyt tenni, kezelve a vismaior helyzeteket.

Mivel a gazdasági válságból „átgyűrűződő” kedvezőtlen hatások az önkormányzatunk pénzügyi lehetőségeire, kiadásaira továbbra is hatással vannak – a hitelpiacok beszűkültek és ezáltal a finanszírozási költségek emelkedtek – így a feladatellátáshoz elengedhetetlenül szükséges források megteremtésénél a **csak hitelből történő kiegészítés nem megoldás**. Mindehhez hozzájárul még az a tény is, hogy Nógrád Megye Önkormányzata számlavezetését a jövő év folyamán közbeszerzési eljárás keretében meg kell hirdetni, mivel az előző eljárásban nyertes Raiffeisen Bankkal 2011. december 31-ig szól a szerződésünk.

A fejlesztések területén a pályázatok utófinanszírozásából eredően keletkezhetnek fizetési nehézségek. Ez jelentős összegű forgótőke igénybevétellel járhat önkormányzati szinten, amire csak a kötvényből még meglévő forrás adhat most lehetőséget, de annak összege is véges, lehívása a kötöttségek miatt nehézkes.

Figyelembe véve az önkormányzat 2010. évi költségvetésének eddigi teljesítését, a feladat ellátáshoz kapcsolódó jelenlegi intézményi struktúrát, továbbá a megyei kórház továbbra is fesztett gazdálkodását, a kiadások mérséklése érdekében **szükségszerű** és elengedhetetlen az önkormányzati kötelező és egyéb vállalt **feladatok ellátása érdekében az intézmények működési kiadásainak újragondolása**. Mindezek az önkormányzat működési rendszerébe történő hatékony beavatkozást is kívánnak.

A **működési kiadásoknál** az elmúlt években elsősorban az intézmények szakmai önállóságát megtartva történtek racionalizálási intézkedések. Az látszik, hogy rendszer-szemléletű, az intézményhálózat egészét érintve kell tovább folytatni a hatékonysági vizsgálatot, figyelembe véve az ellátotti létszámváltozásból eredő fajlagos költségek alakulását is. Ez már döntő részben a szakmai feladatok újragondolását, a feladatellátás szükség szerinti megreformálását jelentheti, ugyanakkor korlát a működési engedélyeket érintő jogszabályi háttér. A szűkülő pénzügyi lehetőségek, valamint a véges hitelfelvétel miatt a likviditás biztosítása érdekében a kiadások mérséklésével kell szinte minden területen számolni, ugyanakkor ismert, hogy szinte minden ágazatban az ingatlan állományok egyre jelentősebb összegű fenntartási kiadásokat igényelnek.

Az **egészségügyi** feladatellátás területén a Szent Lázár Megyei Kórház a koncepció előkészítésekor még nem rendelkezett kellő információval arról, hogy a gazdálkodási lehetőségeit meghatározó Teljesítmény Volumen Korlátot (TVK) milyen mértékben állapítják meg. A 2011. év első két hónapjának pénzügyi bevételét jelentő 2010. november és december hónapra került csupán kiközlésre a TVK, ideiglenes jelleggel. Az ideiglenes adatok nem adnak okot optimizmusra, amennyiben a kórház TVK-jának mértéke 2011. hátralévő 10 hónapjára is hasonló mértékű marad, úgy mindenképpen szükségessé válik az állami forrás kiegészítés az év végére.

A kiadások tervezése is bizonytalan. Amennyiben a kórház gazdálkodási folyamatában állandósul a forráshiány, úgy a kiadások teljesítésekor a sorrendiség mellett a beszállítók toleranciájára is tekintettel kell lenni, mert elsődleges a kórház biztonságos működőképességének a fenntartása.

A **szociális ágazat** ellátó rendszerén belül az idősok ellátásánál az elmúlt években már jelentkező kihasználatlanságnak egy minimális mértéke – változóan 15-20 férőhelyet érintően – továbbra is fennáll. A gondozási napok kiesésének – számos egyéb ok mellett, mint pl. elszegényedés, gondozási szükséglet bevezetése, magas térítési díj – alapvető oka az idősok

„halogató magatartása” a beutalások alkalmával. A központi források visszaesésében döntő tényező, hogy a demens ellátottak felülvizsgálati rendszerének megszigorításával több ellátott után már nem vehetjük igénybe az emelt szintű normatív támogatást.

Mindezek alapján fel kell vetni az intézményi integráció kérdését, úgy a szakmai, mint a gazdasági területet érintően is. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet meghatározza az egyes ellátási formák személyi és szakképzettségi feltételeit. A rendelet 101/B. § (6) bekezdése kimondja, hogy szervezeti integráció esetén az egyes munkakörökre vonatkozó szakmai létszámok összeszolghatóak és az együttes létszám 5 %-kal csökkenthető az ápoló-gondozó munkakörök esetében. A szociális és mentálhigiénés munkatársak létszámára vonatkozóan – amennyiben az együttes létszám 1 fő feletti – ebben a munkakörben egy fővel csökkenthető az előírt szakmai létszám.

Az intézmények ingatlanjainak állagából következő folyamatos az igény a halaszthatatlanná váló felújításokra, fejlesztésekre, amelyek azonban csak külső források segítségével vállalhatók fel. Pályázatokból évek óta keressük a megoldást a Reménysugár Otthon elavult épületegyüttesének rekonstrukciójára.

A **gyermekvédelmi ellátás** rendszerét jelentősen átalakította a közelmúltban történt felsőpetényi kastélyból, illetve a salgótarjáni Móricz Zsigmond úti lakóotthonból történő „kivonulás”. Az ellátotti létszám alakulása a 2010. évi eddigi tényleges gondozási napok alapján azt mutatja, hogy összhangban van a tervezettel. Ha azonban a beutaltak száma meghaladná a rendelkezésre álló lakóotthoni kapacitás mértékét, elhelyezési és normatíva „lehívási” gondok jelentkezhetnek. Ugyanakkor az önkormányzat jelenlegi, igen szűkös pénzügyi lehetőségei miatt nem vállalható fel a bizonytalan, néha kiugró számú beutalások kezelésére olyan szabad kapacitási helyek fenntartása, melyek jelentős és tartós többletkiadással járnának. A meglévő rendszeren belüli átcsoportosítással kell keresni a legoptimálisabb és legracionálisabb megoldást, figyelembe véve hogy 2010-től az utógondozottakra vonatkozó ellátási kötelezettség – jogszabályi változások következtében – csökken.

Az **oktatási ágazatban** – egyrészt az egyre csökkenő gyermeklétszám, másrészt az önkormányzati forráshiány miatt – valamennyi intézménynél folytatni kell a költségtakarékosabb működés keresését.

A tanulók létszámának ütemes csökkenéséhez igazítva kell keresni a megoldást a középfokú oktatás ellátórendszerének hatékonyabbá tételére.

A kötelező taneszköz és felszerelési jegyzékben foglalt előírások teljesítése a 2012/2013. tanévig halasztásra kerül. Az önkormányzat lehetőségeit figyelembe véve csak saját erőből az intézmények által jelzett és indokoltak is tűnő, de jelentős költségigényű felújítási, fejlesztési feladatok megvalósítására minimális az esély.

A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását biztosító intézményhálózathoz az elmúlt időszakban megkezdett racionalizálási intézkedéseket tovább kell folytatni, tekintettel a balas-sagyarmati iskola egyre szűkülő tanulói létszámára.

Az **alapfokú művészeti oktatás** területén központi finanszírozásban már csak a minősített intézmények részesülhetnek, ilyen a Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézményünk is. Alapvetően ezzel a támogatással kell biztosítani a szükséges tárgyi és személyi feltételeket, keresve a költségtakarékos megoldásokat. A kihelyezett osztályok számának bővítésére nem látunk lehetőséget. Azok felé a települések felé pedig, ahol kihelyezett oktatás folyik, továbbra is határozott lépésekre van szükség a felmerülő kiadásokhoz való

hozzájárulás kérdésében. Amennyiben a települések visszajelzései a támogatásra vonatkozóan negatív tartalmúak, úgy a 2011/2012-es tanévtől a telephelyeken az oktatás folytatására nem látok lehetőséget.

A **szakképzés területén** több eredményt várnánk – az önkormányzatunk részéről eddig is már jelentős anyagi hozzájárulásból működő – Nógrád Megyei Szakképzés-szervezési Társulás koordinációs tevékenységétől, a megvalósult fejlesztések hasznosulásától.

A belső struktúrájában változó rendszerben kiemelt szerepe lesz az „előrehozott” három éves szakképzésnek, mely alapvetően megváltoztathatja ezt az oktatási területet. Várhatóan szűkül a közismereti tanórák száma, ami a pedagógusok létszámszükségletét is érintheti.

A szécsényi Liphay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégiumban az önkormányzati forráskímélés céljából törekedni kell a tangazdaság működésénél az önfenntartásra.

Évek óta érzékelhető a **kollégiumi férőhelyek** kihasználtságának fokozatos romlása. Szintén valamennyi középiskolai kollégiumunkra jellemző az egyre csökkenő gyermeklétszám, a kollégiumi ellátást igénylők számának szűkülése. Ezen csak részben segít a AJKP programokban való részvétel, de még itt sem elég eredményes a mutató. A jobb kihasználtság érdekében szükséges lenne előre lépni a kollégiumi helyek minőségének javításában, ehhez azonban elengedhetetlenül szükséges az esetleges pályázati források felkutatása, illetve az érintett tulajdonos önkormányzatok hathatós segítségével.

Valamennyi kollégiumnál meg kell vizsgálni a fenntartott férőhelyek szükségességét, a szabad kapacitások más célú hasznosításának lehetőségét, illetve indokolt esetben a rendszerből történő kivonást.

A **közügyűteményi, közművelődési ágazatot** érintően is indokolt megvizsgálni az integrációból adódó lehetőségeket.

A Nógrád Megyei Múzeumi Szervezetet érintően az elmúlt időszakban a közgyűlés több alkalommal is foglalkozott a múzeum teljeskörű felújítására és funkcióbővítésére vonatkozó elképzelésekkel és támogatta a kiemelt turisztikai attrakció fejlesztését szolgáló pályázat benyújtását.

Egyidejűleg – és készülve a sikeres pályázatot követő új arculat kialakítására – szükséges és indokolt a múzeum teljeskörű átalakítása. Ehhez a közelmúltban szakmai szakértőt kérünk fel, akitől alternatív javaslatot várunk a szervezeti struktúra olyan átalakítására, mely a meglévő szakmai értékek figyelembe vételével adhat megoldást a szervezet takarékos, a humán erőforrásokat maximálisan kihasználó, a jogszabályi előírásoknak megfelelő működésére. Természetesen a szakmai szempontok mellett a döntésben a sikeres ÉMOP pályázat is nagy jelentőséggel bír.

Ezentúl a 2011. évi múzeumi feladatokat alapvetően behatárolja a folyamatban lévő – költségvetési szempontból nagyságrendjüknel fogva meghatározó jelentőségű – ún. „nagy pályázatok” sikeres megvalósítása. Az már most látszik, hogy a fenntartó a 2010. évi rendezvényekre, kiállításokra biztosított – az intézményi eredeti költségvetési keretein felüli – támogatást ismételten nem tudja felvállalni. Az intézmény a 2011. évi rendezvénytervét elsősorban a meglévő gyűjtemények, anyagok bevonásával és külső források feltárással kell, hogy elkészítse.

A Levéltár évek óta jelzett raktár-kapacitási gondjainak megoldására ismételten felmerült a volt Hadkiegészítő Parancsnokság épületének térítésmentes átvétele. E téma a közgyűlés novemberi napirendjén is szerepelt.

A kötelező megyei könyvtári feladatokat a városi feladatokkal együtt – a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban – Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatával közösen látjuk el hosszú évek óta. Az olcsóbb üzemeltetés érdekében a megyei és városi kötelező könyvtári feladatellátás kisebb területen történő feladatellátása 2010-től valósul meg. Ezzel párhuzamosan megtörtént a 2015-ig szóló Együttműködési megállapodás elfogadása is.

Az **Ellátó Szervezet** 2009. második félévétől alapfeladatként végzi ma már intézményeink döntő részében az élelmezési tevékenységet. Mindez önkormányzati szinten egy racionálisabb feladatellátást irányoz elő.

Általánosságban elmondható, hogy az **intézmények működési kiadásain** belül továbbra is a legjelentősebb volument a **személyi juttatások** és annak járulékai képviselik. A költségvetési törvényjavaslat **az illetmények és juttatások** vonatkozásában az alábbi információkat tartalmazza:

- a közalkalmazottak bértáblája és az illetménypótlék számítási alapja (20.000 Ft) a 2010. évvel azonos;
- a köztisztviselői illetményalap is változatlanul 38.650 Ft;
- a közoktatásban a kiemelt munkavégzésért járó kereset-kiegészítés számítási alapja továbbra is 5.250 Ft/fő/hó;
- a Gyermekesek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint fizetendő nevelőszülői díj legalacsonyabb összege gyermekenként, fiatal felnőttként 15.000 Ft/hó, amely nem változik, a hivatásos nevelőszülői díj legalacsonyabb összege szintén változatlan, 135.000 Ft/hó.

A társadalombiztosítási járulék mértéke 2010. évtől 27 %.

A közszférában az elmúlt évekre visszatekintve, a 13. havi illetmény megszűnését követően egy fokozatos reáljövedelem csökkenés érzékelhető, amit csak részben enyhítettek – meghatározott jövedelemhatárig – a központi forrásból évközben biztosított kereset-kiegészítések. Ugyanakkor 2011-től a nettó jövedelmek alakulását nagymértékben befolyásolják a módosuló személyi jövedelemadó számítás szabályai; az egykulcsossá váló adómérték, a családtámogatási rendszer erősítése céljából a családban ellátott gyermekek után járó adóalap kedvezmény bevezetése.

A kötelező legkisebb munkabérről (minimálbér) a tárgyalások még nem zárultak le.

A jelenleg hatályos jogszabályok alapján intézményi szinten a személyi juttatáson belül ösztönző keret képzése kötelező, ennek mértéke az előző évi bázis keresettömeg 2 %-ának megfelelő összeg. A köztisztviselői kört érinti a 2010-től bevezetésre került cafetéria rendszer.

A végleges költségvetés összeállításánál a személyi kiadásokat érintően alapvetően csak a jogszabályokból eredő kötelezettségek biztosítását lehet célként megfogalmazni (kötelező átsorolások, iskolai végzettség megszerzése esetén történő bérrendezés, stb...).

Mivel a működési kiadások döntő részét a személyi juttatások teszik ki, ezért annak finanszírozhatósága érdekében tovább kell keresni azokat a belső szervezeti lehetőségeket, amelyek ezen a területen megtakarításokat eredményezhetnek, a központi szakmai jogszabály-

okban előírt minimum feltételeket figyelembe véve, különös tekintettel az illetménypótlékok kérdésére.

Létszámstruktúra vonatkozásában a végleges költségvetés összeállításánál elengedhetetlenül számolni kell csökkenéssel, mivel a rendelkezésre álló forrásokból a meglévő szint már nem finanszírozható. Költségtakarékos és a létszámgazdálkodásban kialakult feszültség részbeni enyhítését szolgálhatja a különféle közcélú programban résztvevők foglalkoztatása, mellyel az utóbbi időben egyre több intézményünk él. A törvénytervezet szerint a jövőben az önkormányzatok közfoglalkoztatási programjairól helyben, a munkaügyi központok döntenek. Intézményi körben ez a program azonban továbbra is csak akkor támogatható, ha nem jár számottevő többlettámogatási igényrel.

Dologi kiadások növekedésére – a korábbi évekhez hasonlóan – a központi állami támogatások, átengedett bevételek 2011. évben sem tartalmaznak plusz-forrásokat. A kormányzat gazdaságpolitikai jelzése szerint a 2010. évi átlagos infláció várhatóan 4,7 % körül alakulhat, 2011. évre átlagosan 3,5 % a prognosztizált érték. A dologi kiadásokhoz – figyelemmel a központi források változására is – a tervezett inflációtól jelentősen kisebb mértékű finanszírozás változást lehet felvállalni. Mivel az intézményi saját források és azok növelésének lehetősége több esetben igen szűkös és korlátozott, ezért egyes dologi kiadásoknál visszalépéssel is számolni kell. Minden intézménynél elsődleges követelmény a folyamatos üzemeltetés biztosítása, a feladatok még megfelelő színvonalon történő ellátása. Évek óta érzékelhető gondot jelent a feladatoktól „kiüresedett” ingatlanokkal kapcsolatos terhek kezelése (örzés-védés, állagmegóvás).

Mivel korlátozott lehetőségekkel kell szembe nézni, ami csak visszafogott feladatellátást jelenthet, így a koncepció szintjén – a kötelezően ellátandó feladatok mellett – indokolt korlátozni az olyan **egyéb célok támogatását**, amelyek igaz, hogy a megye társadalmi életéhez kapcsolódó programok megvalósítását segítik elő, de a várható pénzügyi lehetőségek miatt az előző időszakban megszokottól kisebb összegben, vagy egyáltalán nem vállalhatók fel. A szűkítés érinti az önként vállalt feladatokat, mindamellett néhány tételnek kiemelt szerepet szánva, mint pl. a Mikszáth, Madách örökség megőrzése, vagy a hagyománnyá váló szeptember 20-ai Megyenap szponzori támogatásból való megrendezése, a Folklór Fesztivál támogatása, a Nógrádban élő fiatalokat érintő ösztöndíj rendszer fenntartása, a nógrádi identitás fejlesztés keretében megkezdett programok, kiadványok, egyes alapítványok szűkítettebb mértékben történő támogatása.

Önkormányzatunk többéves kötelezettséget vállalt fel a Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Főiskola Kara Salgótarjáni Intézete működésének biztosítása érdekében. Kezdeményezni szükséges egy közös megegyezésen alapuló megállapodás módosítást önkormányzatunk költségvetési terhének csökkentése érdekében.

A szűkülő források ellenére, Nógrád megye kitörési pontjaként a **megye idegenforgalmának fejlesztésével**, a megye ismertségének bővítésével kapcsolatos feladatokkal a közgyűlés már a közelmúltban is több alkalommal foglalkozott. Működik a Turisztikai Desztinációs Menedzsment munkaszervezete. Az ehhez szükséges önerő biztosításával már évekre elkötelezetten számolni kell.

A megyében működő cigány és szlovák területi kisebbségi önkormányzat működtetésével összefüggő kiadások támogatására a koncepció során a 2010. évi szintnek megfelelő összeggel számolunk. A támogatás igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának és

elszámolásának részletes szabályai még 2008-ban kerültek meghatározásra. A végleges költségvetés összeállításánál a központi források, pénzmaradvány ismeretében számolhatunk majd pontosabb előiránnyal.

Fejlesztési, felújítási feladatoknál a már elnyert, illetve benyújtott pályázati forrásokból támogatható programok megvalósítását lehet célul kitűzni, az ezekhez szükséges önerőnek a kötvénykibocsátásból keletkezett bevételből történő biztosításával.

Koncepció szintjén tájékoztatásul kerülnek bemutatásra – ágazati bontásban – azok a megoldásra váró, fontosabb fejlesztési, felújítási feladatok, amelyekhez egyrészt már történtek előkészítő munkálatok (tervdokumentációk elkészültek, pályázatok benyújtásra kerültek) és megoldásukra pályázati úton, vagy más forrásokból szükséges keresni a lehetőségeket. Önerőből mindezek megoldására nincs pénzügyi forrása az önkormányzatnak, ezért a határozati javaslatban felállított rangsor egyidejűleg irányvonal is a fontossági sorrendre.

A felvállalható kötelezettségek, és az intézményi igények sokszor távol állnak egymástól, de keressük a legoptimálisabb megoldást az intézményi infrastruktúra javítására úgy, hogy az egyidejűleg a működési költségek csökkenését is elősegítse.

1. Közoktatás

Borbély Lajos Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium - Salgótarján

2008-ban elkészült az intézmény felújításának építési engedélyezési és tender tervdokumentációja, melyben megtervezésre került az épület teljes fűtése korszerűsítése, a víz-, és csatornahálózat felújítása, valamint a főépület lapostető szigetelése és homlokzat felújítása a nyílászárók cseréjével. Az elkészült dokumentáció birtokában keressük a pályázatos lehetőségeket. 2008. évi árszinten az építészeti felújítás költsége 778 millió Ft, a fűtése korszerűsítés + víz-, csatorna-, szellőzés 243 millió Ft, a teljes felújítás összesen 1.021 millió Ft. 2011-ben benyújtásra kerülő pályázat esetén a költségvetést aktualizálni kell.

BLSZSZK Lorántffy Zsuzsanna Kollégium – Salgótarján

A villamos rekonstrukció, a nyílászárók cseréjének folytatása, a fűtése korszerűsítés elvégzése, valamint a főbejárat előlépcső felújítása és az akadálymentesítés műszakilag indokolt. A feladatok ütemezése - a kihasználtság mértéke miatt - a hasznosítási koncepciótól függ.

BLSZSZK Fáy András Szakképző Iskola és Kollégium - Bányaterenye

A tornacsarnok tetőfedésének teljes felújítása megtervezésre került. Tervezői költségvetés szerinti összege 2008. évi árszinten bruttó 47 millió Ft-ot meghaladó.

Az iskola főépületének főbejárat előtető veszély-elhárítási és az Orgona úti tanműhely lapostető szigetelési munkáinak elvégzését kezdeményeztük. Az iskola főbejárat előtető és lépcső veszély-elhárítási munkái és felújítása a bekért ajánlatok alapján több, mint 2 millió Ft. A Bányaterenye Város Önkormányzatának megküldött, 50-50%-os költségmegosztást tartalmazó megállapodás még nem került aláírásra.

Az Orgona úti tanműhely lapostető szigetelésének munkáinál - a bekért ajánlatok alapján - 6 millió Ft forrásigénnyel kell számolni, melynek 50%-a (3 millió Ft) szintén a fenntartó fizetési kötelezettsége.

Lipthay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium - Szécsény

Évek óta húzódó feladat az „A” jelű és a kollégiumi épület homlokzati csapadécsatornáinak cseréje. 2011-ben az „A” épület és a kollégium épülete tetőterének beépítésével egybekapcsolódó tetőfelújítás, valamint az utólagos akadálymentesítés kérdése az intézményhálózat további működtetésének függvénye.

A nyílászáró-cserét és épület-hőszigetelést magában foglaló program megvalósítására és a kollégiumi vizesblokk felújítására is csak pályázati forrás útján kerülhet sor.

Váci Mihály Gimnázium - Bátonyterenye

Az épület földszintes oktatószárnya lapostető szigetelésének és a kapcsolódó bádigos szerkezeinek javítása megtörtént 2009-ben, de a teljes tetőfelújítás még mindig aktuális feladat, melynek költségét vállalkozói árajánlatok bekérését követően lehet meghatározni (Kb. közel 5 millió Ft). A fűtőkorszerűsítés, elektromos felújítás, a homlokzat felújítás és nyílászáró-csere megvalósításához szükséges tervdokumentáció elkészítése, valamint az utólagos akadálymentesítés megterveztetése az ingatlan további funkciójának függvénye.

Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény - Balassagyarmat

2008. óta rendelkezünk az intézmény korszerűsítésének engedélyezési és tender terveivel, valamint építési engedéllyel. A tetőtér beépítésével, a meglévő épület átalakításával, épületgépészeti és elektromos felújítással, akadálymentesítéssel járó kivitelezési feladatok megvalósíthatósága érdekében 2011-ben is szükséges a pályázati lehetőségek keresése.

A kivitelezési munkák tervezői költségvetés szerinti forrásigénye (2008. évi áron) bruttó 277 millió Ft-ot meghaladó összeg.

A Pásztó Város által benyújtott, „Pásztó Kistérségi Központ” című ÉMOP pályázat keretében 2011. évben közel 19 millió Ft költséggel megvalósul a pásztói zeneiskola épületének külső színezése, nyílászáróinak cseréje, melyhez a megyei önkormányzat által vállalt önerő 1,5 millió Ft.

Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium - Pásztó

Szintén a Pásztó Város által benyújtott, „Pásztó Kistérségi Központ” című ÉMOP pályázat keretén belül kerül sor a kéttannyelvű gimnázium épületében az alap megerősítésre és a homlokzat színezésére mintegy 26 millió Ft értékben, melyhez a megyei önkormányzat 1.875 ezer Ft önerőt biztosít.

A még szükséges építési, felújítási munkák érdekében – a tulajdonos önkormányzat bevonásával – pályázati forrás felkutatása szükséges.

Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon - Pásztó

Az intézmény fűtőkorszerűsítésének – az új kazánház és a fűtési alapvezetékek cseréjét (primer kör) tartalmazó – első üteme 2010. szeptemberében elkészült. A továbbiakban új pályázati lehetőségeket kell felkutatni a – felszálló vezetékek és radiátorok cseréjét (szekunder kör) magában foglaló – második ütem elvégzéséhez szükséges források megteremtése érdekében. Tervekkal rendelkezünk, a szekunder kör felújításának tervezői költségvetés szerinti összege 24 millió Ft.

Sürgető továbbá a használati hideg-melegvíz, szennyvízcsatorna és csapadécsatorna hálózat teljes cseréje. Előzetes becslések szerint ezen munkák várható költsége a helyreállítási munkákkal bruttó 63 millió Ft körüli összeg.

Célszerű a nyílászáró-cserét és homlokzati hőszigetelést magában foglaló program ismételt átgondolása is és újabb pályázatos lehetőségek felkutatása.

A Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében két pályázat került benyújtásra.

A „Nógrád Megye Önkormányzata által fenntartott egyes közoktatási intézmények informatikai infrastruktúrájának fejlesztése” című pályázatunk számítógépek, monitorok, interaktív táblák, netbookok, projektorok, SNI-s gyerekeknek való speciális konfigurációk és egyéb, az interaktív oktatáshoz kapcsolódó berendezések beszerzését tartalmazza. A pályázat összköltsége bruttó 82 millió Ft, melyből az informatikai eszközök beszerzésére bruttó 74 millió Ft áll rendelkezésre, a többi a projektmenedzsmenthez, könyvvizsgálathoz és közbeszerzéshez kapcsolódó költség. A támogatási intenzitás 100 %. A megvalósítás határideje 2011. augusztus 31.

A „Tanulói laptop program megvalósítása Nógrád Megye Önkormányzatának egyes közoktatási intézményeiben” című sikeres pályázatunk zömében laptopok, a hozzájuk kapcsolódó digitális oktatási tartalmak, kisebb részben az interaktív oktatáshoz kapcsolódó egyéb informatikai berendezések beszerzésére irányul. Az összköltség bruttó 56 millió Ft, melyből bruttó 53 millió Ft szolgál az informatikai eszközök beszerzésére, a többi a projektmenedzsmenthez, könyvvizsgálathoz és közbeszerzéshez kapcsolódó költség, melyhez 2010. június 14-én 1,2 millió Ft előleg érkezett. A támogatási intenzitás 100 %. A támogatási okirat aláírásra került, a befejezési határidő 2011. március 1.

A fenti két pályázat keretében megvalósítandó beszerzésekre – tekintettel azok tárgyának és rendeltetésének azonosságára – egy közbeszerzési eljárás keretében kerül sor.

2. Közművelődés, közgyűjtemény, turisztika

Nógrád Megyei Múzeumi Szervezet - Salgótarján

Nógrádi Történeti Múzeum kiemelt turisztikai attrakció

A Nógrádi Történeti Múzeum kiemelt turisztikai attrakciót fejlesztése részeként, az épület teljes körű felújítására és funkcióbővítésére, valamint új kiállítások megvalósítására kerülhet sor, melyről már a novemberi elnöki jelentés keretében adtam részletes tájékoztatást.

Mivel koncepcionális szinten ez a projekt kiemelt jelentőségű, ezért indokoltnak tartom a már tett intézkedések felidézését: A projekt megvalósítása érdekében, annak előkészítéséről 2009-ben már döntött a testület. A közgyűlés felhatalmazása alapján az Inno-nivo Kft-től megrendelésre került 1,5 millió Ft + áfa díjért a pályázat előzetes megvalósíthatósági tanulmányának elkészítése. A tanulmány alapján elkészített pályázat célja, nemzetközi jelentőségű turisztikai kínálat fejlesztés keretében, illetve annak megfelelő kritériumokat kielégítő szellemben és minőségben megvalósítandó, ipar-, bányászat-, és életmód történet bemutatása. A fejlesztés, a Múzeum központi épülete (Salgótarján, Múzeum tér 2.) mellett, a Földalatti Bányamúzeumra is kiterjesztésre került. Tekintettel arra, hogy a program a Múzeumi Szervezet telephelyeit, szakmai kompetenciájába tartozó fejlesztéseket érinti, a közgyűlés az intézmény igazgatóját kérte fel az ÉMOP-2009.2.1.1./A jelű pályázat projektgazdai teendőinek ellátására, ennek megfelelően a benyújtáshoz szükséges dokumentumok előkészítésére, a szükséges műszaki dokumentációk elkészíttetésére, forrásként az önkormányzati feladatokhoz kapcsolódó tervezési munkák előirányzatát megjelölve. A közgyű-

lés 119/2009. (XII. 17.) Kgy. határozatával elfogadta a pályázati összefoglalót, felhatalmazta az intézmény igazgatóját a pályázat benyújtására, a saját erőhöz bruttó 200 millió Ft-ig kötelezettség vállalására. Az 1.434 millió Ft összköltségű projekthez 1.229 millió Ft támogatást igényelt az intézmény.

A pályázat 2010. január 8-án benyújtásra került, melyet az Észak-Magyarországi Regionális Területfejlesztési Tanács nevesítésre javasolt.

A pályázat kormányzati értékelésére – a döntések felfüggesztésére tekintettel – nem került sor. Az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács tájékoztatása alapján a tervezési felhívások várhatóan átdolgozásra kerülnek az Új-Széchenyi Terv célrendszerével összhangban. A tanács egyetértett a pályázati dokumentumok továbbfejlesztésével és átdolgozásával, és ismételten nevesítésre javasolta a projektet, amelynek megvalósítandó feladatai kiegészültek a földfeletti bányamúzeum épületének kiemelt attrakcióhoz illeszkedő kialakításával, így a projekt összköltsége 2.080 millió Ft-ra, az igényelt támogatás 1.797 millió Ft-ra változott. A projekt előkészítését, a partnerekkel történő egyeztetést folytatva, a NORDA, mint a programban közreműködői feladatokat ellátó ügynökség részéről igényként merült fel, a benyújtáshoz szükséges marketing terv elkészíttetése, valamint a földalatti bányamúzeum lejárata előtti tér átdolgozott szakmai program szerinti tervezése.

A pályázat első fordulója kedvező elbírálása esetén, 2011-ben az engedélyezési tervek és a jóváhagyott program alapján, a részletes pályázati dokumentáció részletes kidolgoztatása (II. fordulóra előírt tervezési dokumentumok), a végleges megvalósíthatósági tanulmány-, kiállítási tervek, és forgatókönyvek elkészítésére, kiviteli tervdokumentációk-, tenderdokumentációk elkészíttetésére, a közbeszerzési eljárások lebonyolítására, valamint a projekt végrehajtásának megkezdésére kerül sor. Mindennek várható becsült költsége 660 millió Ft, amelyhez 570 millió Ft támogatást kalkulálva 90 millió Ft önkormányzati saját erő felhasználása szükséges.

A salgótarjáni **Bányamúzeum földfeletti** kiállítóhelye korszerűsítése, kiállítás létrehozása ÉMOP 2.1.1/B pályázat közel 427 millió Ft összköltséggel került benyújtásra, amelyhez 70 millió Ft saját erő párosult. Felvetődött az ÉMOP 2.1.1/A attrakcióba történő bevonás lehetősége, ami a pályázati elem tartalmának újratervezését, illetve – a döntés függvényében – az ÉMOP 2.1.1/B pályázatból történő visszalépést igényli.

A Pásztó Város által benyújtott, „Pásztó Kistérségi Központ” című ÉMOP pályázat keretében 2011. évben megvalósul Pásztón közel 17 millió Ft költséggel a **Műemlék kolostor együttes**, valamint 4 millió Ft költséggel a Múzeum tér zöld felületeinek megújítása, melyhez a megyei önkormányzat által vállalt önerő 1 millió Ft-ot meghaladó összegű.

Csesztvén a **Madách Emlékmúzeum** korszerűsítése érdekében a „Madách, Közös örökségünk: Madách” pályázaton vállalt feladatok összköltsége közel 134 millió Ft, melyből az önerész 7 millió Ft.

A pályázati ütemezés szerint 2011-ben az épület-felújítás kiviteli terveinek elkészítésére, a kivitelező kiválasztását célzó közbeszerzés lefolytatására és a kivitelezési munkák első szakaszának elvégzésére kerül sor, a program lezárása 2012. augusztusában várható.

A Balassagyarmat várossal - megállapodás alapján - az irodalomtörténeti gyűjtemény **Aininger-házban** való végleges elhelyezésére és további funkciók kialakítására a Nógrádi Identitás Háza megvalósítására az ÉMOP-2009-2.1.1/B turisztikai attrakciók fejlesztésére nyújtottunk be közös pályázatot. A 266 millió Ft összköltségű projekthez 20 millió Ft a vállalt önerő, melyből 4,7 millió Ft az előkészítési költségekre felhasználásra került.

Nógrád Megyei Levéltár - Salgótarján

Továbbra is megoldandó feladat a „C” épület melletti támfal megerősítése, valamint az épület akadálymentesítése.

Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet - Salgótarján

Sürgős feladat a lapostető csapadékvíz lefolyó rendszerének és az emeleti álmennyezet mögött futó csapadékvíz-elvezető csőhálózat felülvizsgálata, valamint a szükséges javítási munkák elvégzése.

Turisztikai fejlesztések:

Hollókő kiemelt turisztikai attrakció

A közgyűlés 2009-ben már kinyilvánította szándékát, hogy Hollókő Község Önkormányzatával közös pályázatot nyújt be a Kiemelt turisztikai termék- és attrakciók fejlesztését szolgáló ÉMOP-2.1.1./A kiírása. Ennek előkészítéseként együttműködési megállapodást kötött a két önkormányzat a pályázat közös előkészítésére és benyújtására, továbbá a műszaki dokumentációk elkészítésére. A közgyűlés az Inno-nivo Kft-től megrendelte a pályázati megvalósíthatósági dokumentáció és a fejlesztéssel érintett ingatlanok engedélyezési terveinek elkészítését. A közgyűlés 120/2009. (XII. 17.) Kgy. határozatában felhatalmazta elnökét a pályázati dokumentáció benyújtására. A beruházáshoz szükséges saját erőhöz Nógrád Megye Önkormányzata nevében maximum 170 millió Ft-ig biztosított fedezetet a kötvény bevételből.

A pályázat 2010. január 8-án benyújtásra került. A pályázat szerint a „Próbáljon szerencsét Hollókőn!” projekt összköltsége 1.092 millió Ft volt, amelyhez 939 millió Ft támogatással számoltunk. A pályázatot Nógrád Megye önkormányzata nyújtotta be, amit 9/2010. (II. 19.) ÉMRFT számú határozatával a Területfejlesztési Tanács nevesítésre javasolt. A pályázat kormányzati értékelésére – a döntések felfüggesztésére tekintettel – nem került sor. Az Észak-Magyarországi Regionális Fejlesztési Tanács tájékoztatása alapján a tervezési felhívások várhatóan átdolgozásra kerülnek az Új-Széchenyi terv célrendszerével összhangban. A tanács ismételten nevesítésre javasolta a projektet, amelynek megvalósítandó feladatai kiegészültek az Ófaluban lévő attrakciókat összekötő utak felújításával, evvel a projekt összköltsége 1.666 millió Ft-ra, az igényelt támogatás 1.451 millió Ft-ra változott. A projekt előkészítését, a partnerekkel történő egyeztetését tovább folytatva igényként merült fel a benyújtáshoz szükséges marketing és pénzügyi terv elkészítése, mely megtörtént. 2011-ben a pályázat első fordulójára kedvező elbírálása esetén az engedélyezett tervek és a jóváhagyott program alapján a részletes pályázati dokumentáció kidolgoztatása (II. fordulóra), a részletes költségvetések, tenderdokumentációk elkészítése és a közbeszerzési eljárások lebonyolítása várható, a projekt megvalósítása 2012-ben kezdődhet.

Hollókőtől Murányig kerékpáron

A határon átnyúló kerékpárút-hálózat megvalósításának előkészítésére HUSK pályázatot nyújtottunk be Besztercebánya önkormányzatával. Az 509.386 EUR összköltségű pályázat önkormányzatunkat érintő 269.886 EUR költségéhez 13.494 EUR önerőt kell biztosítani.

3. Egészségügyi, szociális ellátás

Szent Lázár Megyei Kórház - Salgótarján A koncepció elkészítésekor a kórház vezetése nem tudott számolni kettő, várhatóan 2011-ben kiírásra kerülő pályázattal. A TIOP 2.2.4 „Struktúraváltoztatást támogató infrastruktúrafejlesztés a fekvőbeteg-szakellátásban” című pályázat 2. fordulójában 1,7 milliárd forint lehet a maximálisan elnyerhető összeg, a TIOP 2.2.2 C „A Perinatális Intenzív Centrumok és az Intenzív Neonatológiai Osztályok műszaki fejlesztése” című pályázaton pedig 80 millióval lehet számolni maximálisan sikeres pályázatok esetén.

A projektekhez szükséges önerő a kötvényből elkülönített keret terhére vállalható fel.

Ezüstfenyő Idősek Otthona - Bátonyterenye

A 77/2010. (IV.24.) Kgy. sz. határozattal elfogadott Nógrád Megye Önkormányzatának szociális szolgáltatástervezési koncepciója nevesíti a szociális intézményeket érintő fejlesztési szükségleteket. Ezek között lett nevesítve az emelt szintű apartman jellegű intézményi férőhelyek kialakítása. A megvalósítás pályázat függő.

A **bátonyterenyei telephelyen** az ablakok, a közlekedő lépcsők burkolata kíván felújítást, a **mizserfai részlegben** a megkezdett felújítási munkák (tetőszigetelés, lakószobák, folyosók festése, burkolása, bútorozás, nyílászárók cseréje) folytatása rangsorolással indokolt lenne, továbbá szükséges a fűtési rendszer felújítása. A „B épület utólagos akadálymentesítésének műszaki dokumentációja rendelkezésre áll, a 46 millió Ft becsült költségű beruházás megvalósítása is pályázatfüggő.

„Baglyaskő” Idősek Otthona - Salgótarján

A **Füleki úti telephely** esetében a pince víztelenítésének megoldása, a fürdőszobák felújításának folytatása lenne indokolt. A szükséges források elnyerése érdekében pályázati lehetőség felkutatására van szükség.

Ipolypart Ápoló Gondozó Otthon és Rehabilitációs Intézet - Ludányhalászi

Az intézmény jelzése szerint időszerű lenne az I. és II. jelű épület és a műhelyek felújítása, valamint a park helyreállítása. A park körüli kerítés hiányai, rossz állapota miatt az intézmény egy új – a terület leválasztását, a belátható mozgástér könnyebb áttekintését szolgáló – kerítés nyomvonalat javasolt. Mindezek kivitelezésére elsősorban pályázati forrás igénybevételel kerülhetne sor.

Az I. sz. épület (kastély és hotel épület) homlokzatának felújításához szükséges építési engedélyezési tervdokumentációt 2004-ben elkészítettük. Az épület teljes körű felújítása indokolt lenne, megvalósítása pályázat függő.

Harmónia Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon - Bercel

A szociális szolgáltatástervezési koncepció intézményre vonatkozó intézkedési terve 2012. december 31-ig 2x10 férőhelyes lakóotthon építését irányozza elő – az emeletes ágyak kiváltása érdekében – valamint a kerítések, közlekedő utak teljes felújítását, a főépület külső felújítását. Mindezek csak kedvező pályázati lehetőségek esetén valósíthatók meg.

A Petőfi úti telephelyen az új 2x10 férőhelyes **lakóotthon** terve 2010. év végéig elkészül. A beruházás megvalósítása – pályázatos lehetőség esetén – kiemelten fontos feladat lenne az intézmény zsúfoltságának enyhítése érdekében.

A Berczelly-kúria műemlék főépületének külső, belső felújítására csak a lakóotthon megépítését követően van reális esély.

A Marshall kastély homlokzatának felújításához – megfelelő kiírás esetén – új pályázat benyújtása szükséges.

A Kenderváros úti épület fűtőkorszerűsítése érdekében benyújtásra került KEOP-5.3.0/A/09. pályázathoz a fenntartó 2 millió Ft önrésszel járult hozzá. A fűtési szezon beindulásakor a kazán tönkremenetele miatt halaszthatatlanná vált annak azonnali cseréje, így a 2010. évi pályázati önerő keretből elfogadásra került 3,2 millió Ft a kazáncsere teljes költségére, így a közel 10 millió Ft összköltségű pályázat kedvező elbírálása esetén a 2011. évi költségvetésben egyéb fenntartói önrésszel már nem kell számolni.

Dr. Göllesz Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthon - Diósjenő

A szociális szolgáltatástervezési koncepció intézményre vonatkozó intézkedési tervében 2012. december 31-i határidővel szerepel a kastélyépület teljes felújítása minden lehetséges forrás felhasználásával, a mosókonyha teljes felújítása, az intézményben keletkező szennyvíz elvezetése.

Új iker lakóotthon kialakítására vonatkozó tervekkel és építési engedéllyel rendelkezünk, a megvalósítás becsült költsége 2004. évi árszinten közel bruttó 110 millió Ft. Pályázatos lehetőség esetén a saját erő biztosítása szükséges.

Az intézményben keletkező szennyvíz elvezetése, a települési szennyvízcsatorna-hálózatba való bekötése a tervezői költségbecslés szerint bruttó 30 millió Ft. A kivitelezés megkezdésének feltételeként előírt 10 millió Ft érdekeltégi hozzájárulás határideje 2010. december 31. Pályázati lehetőség hiányában a beruházást önerőből kell megvalósítani. A közbeszerzési eljárásra még 2010. évben sor kerül, de a befejezés 2011. évre áthúzódhat.

Reménysugár Otthon - Balassagyarmat

Elkészültek az intézmény korszerűsítésének építési engedélyezési és tender tervei. A korszerűsítés magában foglalja a pavilonok és az „anyaszálló” belső átalakítását, ezáltal a jogszabályi előírásoknak való megfeleltetést, az intézmény teljeskörű akadálymentesítését, a víz-csatornahálózat felújítását, a homlokzatok és lapostetők felújítását, valamint fűtőkorszerűsítését.

Az épületegyüttes akadálymentesítésének és vízellátás-csatornázás felújításának kiviteli terveivel is rendelkezünk. A tervezői költségvetés szerint a munkák összértéke 2010. évi árszinten 83 millió Ft.

Épületenergetikai korszerűsítésre pályázatot nyújtottunk be a KEOP-5.3.0/A/09 számú kiírásra. Kedvező elbírálás esetén megvalósulhat az épület utólagos külső hőszigetelése, és fűtési rendszerének korszerűsítése, valamint nyílászáró csere is. A tervezett összköltség 212 millió Ft, melyből 159 millió Ft a pályázott támogatás, 53 millió Ft a vállalt saját erő.

A **Megyei Gyermekvédelmi Központ** szátoki Margaréta gyermekotthonánál korábbi évekről áthúzódó feladat a Kossuth út 106-108.sz. alatti mosoda épülettömb süllyedésének elhárítása. A szakvélemény elkészülte után, árajánlatok alapján tervezhető a szükséges forrás nagyságrendje. Az intézményi átszervezések következtében megoldásra vár a volt iskola-épület hasznosítása.

4. Nógrád Megye Önkormányzatának Ellátó Szervezete

A **Kemping** rekonstrukciója építési engedélye alapján a megvalósítás megfelelő befektetői, illetve pályázati források bevonásával történhet meg.

A Megyeháza épületére az elektromos felújítás tervei szintén rendelkezésre állnak.

5. Ivóvíz távvezetékek:

„Dunai vízátervezés” távvezeték rendszer

Üzemeltetését érvényes szerződés szerint a Nyugat-Nógrád Vízmű Kft. végzi. A használati díj terhére elvégzendő feladatok egyik tétele a létesítményekhez kapcsolódó tulajdonjogi és ingatlan-nyilvántartási problémák szükség szerinti rendezése. A 2011. évi használati díjat a 2010. évre tervezett 3,8 %-os hiánycéllal és azzal megegyező mértékű vízdíj-emeléssel számoltuk.

Közép-Nógrádi ivóvíz távvezeték és a Méneshölgyi vízellátó rendszer

Üzemeltetését az ÉRV ZRt. végzi határozatlan idejű szerződés szerint. A rendszereken együttesen képződő eszközhasználati díj terhére elvégzendő feladatok egyik tétele a létesítményekhez kapcsolódó tulajdonjogi és ingatlan-nyilvántartási problémák szükség szerinti rendezése. A 2010. évi használati díjat a 2009. évre tervezett 3,8 %-os hiánycéllal számoltuk.

A létesítményekhez kapcsolódó telekkönyvi bejegyzések hiányosságainak áttekintését és rendezését az elmúlt években a használati díjból képzett „tartalék keret” terhére a 16/2001. (II.15.) Kgy. határozat szerint megkezdtek. A megyei szintű teljes rendezésnek az előző évek tapasztalatai alapján arányosítással becsült költsége hozzávetőleg 60-70 millió Ft.

6. Területrendezési terv

A közgyűlés döntött a megyei területrendezési terv módosításának szükségességéről. A megvalósításra a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.-vel a szerződéskötés közel bruttó 16,5 millió Ft értékben megtörtént. A Belügyminiszter 7,7 millió Ft támogatását figyelembe véve a 8,8 millió Ft saját erő biztosítása szükséges, amelynek felhasználása 2011. év végéig esedékes.

A beterjesztett koncepció fejlesztésekre, felújításokra vonatkozó számszaki része azonban csak töredék részben – a pályázatok önerejéhez és tervezési feladatokhoz – tartalmaz előirányzatot az intézmények részéről jelzett igényekhez képest. Ezeknek az igényeknek a megvalósíthatósága távol áll a lehetőségektől, ugyanis azok összességében milliárdos nagyságrendűek. 2011-ben a pályázati források feltárása mellett is csak az igények kis töredékének kezelésére nyílt lehetőség. Azonban a pályázatból megvalósítható feladatoknál is kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a realizálást követően az üzemeltetés többletköltséggel lehetőség szerint ne járjon, illetve a megvalósult feladatok a működésben – döntő részben a közüzemi költségeknél – megtakarítást jelentsenek.

A működést veszélyeztető vis-maior helyzeteket azonban soron kívül és egyedileg szükséges továbbra is kezelni.

IV.

A költségvetés kialakításához szükséges intézkedések

Az előzőekben jelzett források és az ellátandó, megvalósítandó feladatok, valamint a már ismert kötelezettségek számba vétele alapján **2011. évre néhány kiemelt célt indokolt megfogalmazni.**

Ezek közül legfontosabb az **önkormányzat pénzügyi-likviditási helyzete romlásának megállítása**, fizetőképességének megtartása az önkormányzat **kötelező – elsődlegesen közvetlenül az ellátottakhoz kapcsolódó – feladatainak ellátásával** egyidejűleg.

Az év folyamán megkezdődtek Nógrád megye felzárkóztatását szolgáló fejlesztési program előkészítő munkái. Október végén összehívásra került a Nógrád megyei gazdasági keret-asztal, melyen változatlan prioritásként javasoltam meghatározni a turizmus, az infrastruktúra-fejlesztés, az alternatív energiaforrások, az ipari beruházás ösztönzés, az agrárium fejlesztés területeit. Az önkormányzatot érintően **2011-ben is kiemelten kezelendő az EU-s források megszerzéséhez** szükséges projektek előkészítése, a lehetőség szerinti, **rangsorolt pályázatok** benyújtása. Fejlesztések területén a határozati javaslatban megfogalmazottak szerint elsődlegesen a pályázati forrásokból megvalósuló, már előkészítés alatt álló, illetve halaszthatatlan beruházások megvalósítását kell biztosítani.

Folytatni kell a megyei tulajdonban lévő **vízi közmű rendszer szolgalmi, illetve tulajdonjogi rendezését.**

A súlyos pénzügyi helyzet indokoltá teszi a már megkezdett intézményi-, és az egyéb önkormányzati kötelező feladatok ellátását biztosító **szervezeti struktúra – költségmegtakarítást eredményező – további átalakítását.** Ezen tervezett intézkedések szintén a határozati javaslatban kerülnek részletezésre.

Az önkormányzati törvény adta lehetőségeket kihasználva, Balassagyarmat Város Önkormányzattól érkezett jelzés a részükről nem kötelező feladatok esetleges megyei önkormányzat részére történő átadásáról. E jelzést, illetve az elmúlt időszak tapasztalatait is figyelembe véve kell a **közös működtetéssel összefüggő – már meglévő, illetve létrejövő – megállapodásokat** az érintett települési önkormányzatokkal mielőbb egyeztetni.

A jelentős forráshiányra tekintettel egyes területeken fel kell függeszteni a támogatást, más területeken vissza kell lépni a megyei önkormányzat nem kötelező feladatainak finanszírozásából.

E megfogalmazott súlyponti célok, feladatok az elkövetkező hónapokban valamennyi érintettől előrelátó, átgondolt és hatékony kezdeményezéseket, azok halogatástól mentes végrehajtását teszik indokoltá.

A jelenlegi ismeretekre alapozottan a beterjesztett koncepció tartalmazza mindazokat az alapelveket, iránymutatásokat, végrehajtási szempontokat, amelyek alapján a végleges költségvetés kialakítható.

A közgyűlés munkatervének kialakítása során figyelembe kell venni a költségvetési kényszer hatását. A 2010. évi költségvetésünkben a kiadások több, mint 1,6 Mrd Ft-tal megha-

ladták bevételeinket. Jelenleg az látható, hogy a hiánycsökkentést eredményező többletbevételek, a kiadások visszaszorítása, illetve egyes előirányzatok nem teljesülése hatására az év végét 1,1 Mrd Ft-ot meghaladó folyószámlahittel fogjuk zárni. A jelenlegi intézményi struktúra kiadási szükségletének, a kötelezettségeknek és az önként vállalt feladatok változatlan szinten tervezett kiadásainak, valamint a bevétel kieséseknek a következménye a koncepció szintjén számított 2,5 Mrd Ft-ot meghaladó működési jellegű hiány, ami kezelhetetlen. Ezért indokolt és szükséges a végleges költségvetés összeállításánál a határozati javaslatban megfogalmazottak figyelembe vétele.

V.

Összefoglaló

Összességében a már közel két éve kezdődött globális pénzügyi, gazdasági válság még ma is jelentősen érezteti hatását, ami alapvetően befolyásolja önkormányzatunk pénzügyi lehetőségeit is. A 2011-re tervezett, várhatóan az előző évhez képest alig változó központi források nem javítják a már eddig is feszített likviditási helyzetünket. Önkormányzatunkra is jellemző a két-három éve **beindult és fokozatosan növekvő adósság-spirál**, ami elsősorban a működésben jelentkezik.

A hitelfelvételi lehetőség korlátozott, a finanszírozási kiadások jelentősen emelkedhetnek, a számított hiány mértéke függ az év végéről áthúzódó folyószámlahitel tényleges összegétől is.

Az előzetesen kalkulált hiány nagysága önkormányzatunkat a kiadások drasztikus csökkentésére irányuló intézkedések megtételére kényszeríti.

Azt már most szükséges hangsúlyozni, hogy míg 2006-ban 680 millió Ft körüli hiányt kellett kezelni, 2010-ben az már 1.660 millió Ft volt, most pedig már a 2006.évi hiány három és félszeresére kell a megoldást keresni.

Az évek óta szinte folyamatosan megtett átszervezések, integrációk, optimalizálási intézkedések hatása ellenére úgy ítéltető meg, hogy a központi források, az illetékbevételek évek során milliárdot meghaladó csökkenése miatt a gazdálkodási körülményeink, likviditási helyzetünk egyre romlik.

Hangsúlyozni szükséges, mivel önkormányzatunk döntő részben csak a központilag biztosított forrásokkal tudja feladatait ellátni, így e forrásokra alapozva lehet a működtetés lehetőségét számba venni. Ezért indokolt úgy a kötelező feladatok ellátásánál, mint az önként vállalt feladatoknál a kiadásokat lehetőség szerint visszaszorítani. Ehhez a határozati javaslatban megfogalmazott célok végrehajtására kell helyezni a hangsúlyt.

A fentiek alapján javaslom, hogy a határozati javaslatban megfogalmazott fő rendező elvek alapján, a kiemelten kezelt feladatokat figyelembe véve kerüljön a 2011. évi költségvetés tervezete összeállításra.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat támogatására.

HATÁROZATI JAVASLAT

Nógrád Megye Önkormányzatának 2011. évi költségvetési koncepciójára

1. A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése Nógrád Megye Önkormányzata 2011. évi költségvetési koncepcióját megtárgyalta és elfogadja. A határozat háttérszámításait az 1-2. számú mellékletek tartalmazzák.

A testület megállapítja, hogy

- A működőképesség és a hitelképesség jogszabályi feltételrendszerének figyelembe vételével a hiány összege – a végleges költségvetési tervezet összeállításánál – a 2.000 millió Ft-ot nem haladhatja meg. Ennek érdekében elsődleges szempont és prioritást élvez a költségvetés összeállításánál és végrehajtásánál a likviditás megőrzése, ehhez a számlavezető pénzügyintézetnél a – alapszerződésben rögzített felső határt figyelembe véve – folyószámlahitel-keret megemelése.
 - A nehéz pénzügyi helyzetre tekintettel az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatainak olyan átgondolását és intézkedések megtételét igénylik, amelyek a várható bevételek és kiadások jelenlegi, nagymértékű aránytalanságát lehetőség szerint kezelik.
 - A költségvetés kialakításánál – figyelemmel a kötelező feladatok ellátására, a felvállalt kötelezettségek teljesítésére, a hitelképesség megtartására – kiemelt cél a még pénzügyileg kezelhető színvonalú működés biztosítása.
2. A közgyűlés a végleges költségvetés összeállításánál – tekintettel az 1. pontban foglaltakra – az alábbi **fő rendező elveket** tartja kiemelten fontosnak.
 - Legfontosabb az önkormányzat pénzügyi-likviditási helyzetének minél zökkenőmentesebb biztosítása, fizetőképességének megtartása, az önkormányzat kötelező, közvetlen ellátottakat érintő feladatainak ellátása.
 - A költségvetési hiány csökkentése elsődlegesen a teljes feladatellátási struktúra – korábbi években elkezdett – felülvizsgálatán, annak racionális, fenntartható működést eredményező átalakításán alapuljon.
 - 2011. évben is kiemelten kezelendő a megnyílt EU-s források megszerzését meg alapozó fejlesztési elképzelések, projektek előkészítése, a kiemelt turisztikai termék és attrakció fejlesztési pályázatokra a közgyűlés által már előzetesen rangsorolt pályázatok benyújtása (Nógrádi Történeti Múzeum rekonstrukciója, a Bányamúzeum földalatti és földfeletti kiállító helyeinek korszerűsítése, Hollókő Palóc témapark kialakítása, Balassagyarmat Város Önkormányzata által koordinált identitás központ kialakítása, kerékpárút tervezése).
 - Fejlesztések, felújítások területén az intézmények szakmai feladatainak ellátásához, működési kiadásainak csökkentéséhez szükséges, a lehető legszélesebb mértékű pályázati forrás bevonása. Jelentősebb beruházást megvalósító pályázat elsődlegesen működési kiadás csökkentési céllal nyújtható be, lehetőség szerint elkerülve az önkormányzati előfinanszírozást.
 - Biztosítani kell a már előkészítés alatt álló, illetve a zavartalan intézményi működéshez legsürgetőbb beruházások megvalósítását, így:

- a balassagyarmati Reménysugár Otthon rekonstrukcióját,
 - Szent Lázár Megyei Kórházát érintően a TIOP 2.2.4/09/1 jelű „Struktúraváltoztatást támogató infrastruktúrafejlesztés a fekvőbeteg szakellátásban” és a TIOP 2.2.2 C „A Perinatális Intenzív Centrumok és az Intenzív Neonatológiai Osztályok műszaki fejlesztése” című pályázatokban történő részvételt,
 - a Pásztó Város Önkormányzata által benyújtott ÉMOP pályázatból intézményeinket érintően felvállalt önrész biztosítását,
 - a diósjenői Dr. Göllész Viktor Rehabilitációs Intézet és Ápoló Gondozó Otthonban keletkező szennyvíz elvezetését a települési szennyvízcsatornahálózatba való bekötésével,
 - a megyei tulajdonban lévő vízi közmű rendszer szolgalmi, illetve tulajdonjogi rendezését,
 - a Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tetőfelújítását.
- A kiemelt fejlesztési, felújítási feladatokhoz szükséges önerő a kötvénykibocsátásból keletkezett bevétel terhére tervezhető.
 - Elő kell készíteni a 2011. december 31-vel lejáró számlavezető pénzügyi szerződés közbeszerzési eljárás keretében történő pályáztatását.
 - Külső forrásokra alapozva és élve a pályázatok adta lehetőségek maximális kihasználásával, kiemelt figyelmet kell fordítani Nógrád megye turisztikai vonzerejének növelésére, a megye népszerűsítésére, a Turisztikai Desztinációs Menedzsment munkaszervezetének működtetésére.
 - A tovább súlyosbodó gazdálkodási folyamatok indokoltá teszik a már megkezdett intézményi és az egyéb önkormányzati kötelező feladatok ellátását biztosító **szervezeti struktúra – költségmegtakarítást eredményező – további átalakítását**. Többek között:
 - Valamennyi ágazatot érintően felül kell vizsgálni a szakmai létszámok módosításának, a részmunkaidős foglalkoztatás bővítésének lehetőségét.
 - A személyi juttatásokon belül felül kell vizsgálni a Kjt. 75 §-a alapján nyújtott illetmény pótlékokat. Pótlékot csak akkor lehet alkalmazni, ha annak minden törvényi feltétele fennáll, amennyiben nem, úgy az intézmény vezetőjének a szükséges munkáltatói intézkedéseket meg kell tenni.
 - Keresni kell a további intézményi összevonásokra, intézményintegrációra a megoldásokat, ágazati kereteken belül az önállóan működő intézményekre vonatkozóan, illetve a gazdálkodást érintően az önállóan működő és gazdálkodó intézmények egészét áttekintve.
 - A közgyűjteményi, közművelődési ágazatot érintően olyan struktúra átalakítás szükséges, mely a meglévő szakmai értékek figyelembe vételével adhat megoldást a takarékos, a humánerőforrásokat maximálisan kihasználó, a jogszabályi előírásoknak megfelelő működtetésre. A döntésben a szakmai szempontok mellett a sikeres ÉMOP pályázat is nagy jelentőséggel bír.
 - A Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézménynél nem lehet tervezni új kihelyezett osztályok indításával, azonban aktualizálni szükséges az érintett települési önkormányzatokkal megkötött, a kihelyezett osztályok kiadásai tehervállalásának megosztása céljából létrejött megállapodásokat. Amennyiben a települések visszajelzései a támogatásra vonatkozóan negatív tartalmúak, úgy a 2011/2012-es tanévtől a telephelyeken nem folytatódhat oktatás.

- Valamennyi oktatási intézménynél hatékonyabb intézkedéseket kell tenni a költségvetési törvény általi finanszírozás szempontjából kedvezőbb osztálylétszámok kialakítására. A szakképző intézményeknél a képzési párhuzamosságok megszüntetését, továbbá a képzések szervezésénél a racionalitás és a költségtakarékosság szempontjait maximálisan figyelembe kell venni. Jelentős tanulói létszámcsökkenés esetén a kihasználatlan épületekből való kivonulás lehetőségét meg kell vizsgálni, különös tekintettel a rendelkezésre álló szabad kapacitások hasznosítására.
 - A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátását biztosító intézményhálózaton az elmúlt időszakban megkezdett racionalizálási intézkedéseket tovább kell folytatni, tekintettel a balassagyarmati iskola egyre szűkülő tanulói létszámára.
 - A szécsényi Lipthay Béla Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium esetében törekedni kell – az önkormányzati forrást kímélő – önfenntartó tangazdaság működtetésére.
 - Valamennyi kollégiumnál meg kell vizsgálni a fenntartott férőhelyek szükségességét, a szabad kapacitások más célú hasznosításának lehetőségét, illetve indokolt esetben a rendszerből történő kivonást.
 - A gyermekvédelem területén vizsgálni kell az olcsóbb ellátási forma felé történő nyitást (hagyományos és hivatásos nevelőszülői hálózat bővítése).
- Fokozott intézkedéseket kell tenni a használaton kívüli vagyontárgyak hasznosítására, ennek hiányában az önkormányzati kötelező feladatellátás körébe történő bevonására.
 - Az elmúlt időszak tapasztalatait, valamint a korábbiaktól szűkebb pénzügyi lehetőségeket figyelembe véve koncentráltabbá kell tenni és szűkíteni szükséges a megyei önkormányzat nem kötelező feladataira fordított összegeket, ezen belül:
 - a Budapesti Gazdasági Főiskola Pénzügyi és Számviteli Főiskola Kara Salgótarjáni Intézete működésének támogatásánál kezdeményezni szükséges – önkormányzatunk költségvetési terhének csökkentése érdekében – egy közös megegyezésen alapuló megállapodás módosítást;
 - a szeptemberben megrendezendő Megyenap rendezvényéhez kapcsolódó kiadásokat szponzori támogatásból kell biztosítani;
 - felül kell vizsgálni az ösztöndíj rendszer, a megyei önkormányzat által létrehozott alapítványok éves támogatásának a költségvetési lehetőséghez történő igazítását;
 - Egyeztetést szükséges folytatni a megyei önkormányzat által működtetett, de városi önkormányzatok tulajdonában maradt intézményi épületek felújításához szükséges anyagi hozzájárulásokról (Balassagyarmat, Bátorfyerenye, Szécsény, Pásztó).
 - A bérek fedezetének biztosítása érdekében továbbra is folytatni kell a garantált illetményen felüli, munkáltatói jogkörben nyújtott adható bérelemek, pótlékok megszüntetését, kivéve a 105/2008.(IX.25.) Kgy. határozat 4. pontjában biztosítottakra.

A közgyűlés utasítja a megyei főjegyzőt, hogy a fenti rendező elvek figyelembe vételével készítse elő a 2011. évi költségvetés tervezetét. A likviditás biztosítása érdekében az indokolt szerződésmódosításokról folytasson tárgyalásokat a számlavezető és kötvényt kezelő pénzügyekkel.

Határidő: a végleges költségvetés összeállításáig, illetve értelemszerű

Felelős: dr. Barta László, megyei főjegyző

3. A közgyűlés utasítja az intézmények vezetőit, hogy az intézményi költségvetések összeállításánál érvényesítsék az 1-2. pontban foglaltakat, illetve a dologi kiadásokon belül biztosítsanak elsőbbséget a közüzemi és ételmezési költségek fedezetére. Beruházást megvalósító pályázatot elsősorban működési kiadáscsökkentési céllal nyújthatnak be.
Határidő: szöveg szerint
Felelős: intézmények vezetői
4. a) A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Salgótarján, Móricz Zsigmond utca 2., a Salgótarján, Május 1. út 56. és a Salgótarján, Kissomlyó út 2. sz., valamint a Felsőpetény, Petőfi utca 37. sz. alatti, önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok hasznosítása érdekében ötletpályázat kiírásáról dönt. A közgyűlés felkéri a Gazdasági Bizottságot a pályázattal kapcsolatos intézkedések megtételére, egyúttal felhatalmazza a lebonyolítás során szükséges, és a pályaművek – nem pénzbeli – honorálásával összefüggő döntések meghozatalára.
- b) A közgyűlés felkéri a Gazdasági Bizottság elnökét, hogy a pályázat kiírásáról a testület februári, annak eredményéről az áprilisi ülésén adjon számot.
Határidő: értelemszerű
Felelős: Szandai József, a Gazdasági Bizottság elnöke
5. A közgyűlés – az önkormányzat nehéz pénzügyi helyzetére tekintettel – szükségesnek tartja az intézményeket érintő további racionalizálási intézkedések megtételét, feladatok átalakítását, különös tekintettel:
- az intézmények szakmai integrációjára,
 - a gazdálkodási és egyéb kiegészítő tevékenységek átszervezésének folytatására, esetleges centralizálására.
- Utasítja az intézmények vezetőit a szükséges adatok igény szerinti biztosítására, a közgyűlés elnökét és a megyei főjegyzőt az intézményrendszer átszervezésével kapcsolatos előterjesztés összeállítására.
Határidő: adatszolgáltatásra szükség szerint, az előterjesztésre a közgyűlés 2011. februári ülése
Felelős: Becsó Zsolt, a közgyűlés elnöke
 dr. Barta László, megyei főjegyző
 intézmények vezetői
6. A közgyűlés utasítja elnökét, hogy az önkormányzat 2011. évi költségvetéséről szóló javaslatot a 2011. februári ülésre terjessze be.
Határidő: szöveg szerint
Felelős: Becsó Zsolt, a közgyűlés elnöke

Salgótarján, 2010. december 1.

Becsó Zsolt
 a közgyűlés elnöke